

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิชิต บัวคง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
โทรศัพท์ ๐๘๖-๒๙๙๕๓๕๒ Facebook ทุ่งหัวเมืองฟาร์มนาหวี Line ๐๘๖๒๙๙๕๓๕๒
เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

คณะ ศิลปศาสตร์ /สาขาวิชา การพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ กำหนดตำบลท่าประดู่ ตำบลนาหวี อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๒๑,๕๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน (สินค้าเด่น พืชผักปลอดสารพิษ)

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.แปลงเรียนรู้ทุเรียน

๒.แปลงเรียนรู้ผักกาดแคร์

๓.แปลงเรียนรู้ผักในโรงเรือน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๘ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานเรียนรู้การปลูกผักในโรงเรือน
๒. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
๓. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงไก่พื้นเมือง
๔. ฐานเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การจัดการศัตรูพืช การใช้สารชีวภัณฑ์
๕. ฐานเรียนรู้การอนุรักษ์ทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง (การพัฒนาสายพันธุ์ทุเรียนขึ้นมาใหม่)
๖. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงผึ้งโพรงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์
๗. ฐานเรียนรู้ระบบการให้น้ำแบบอัจฉริยะ
๘. ฐานเรียนรู้ผู้ยกยอ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง
- การปลูกผักปลอดสารพิษ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำปุ๋ยใช้เองเพื่อการลดต้นทุนการผลิต
- การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- บัญชีครัวเรือน
- การเพิ่มรายได้ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานาน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การปลูกผักปลอดสารพิษ

วัตถุประสงค์

๑. สร้างแหล่งอาหารที่ปลอดภัยให้ครัวเรือน
๒. สร้างสังคมการแบ่งปัน
๓. สร้างรายได้เสริมในครัวเรือน

เนื้อหา

การผสมดินปลูก การเพาะกล้า การดูแล (ปุ๋ยหมัก ฮอร์โมน สารชีวภัณฑ์ การป้องกันศัตรูพืช) ระยะเวลา การเก็บเกี่ยว การตลาด และบัญชีครัวเรือน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑.การบรรยาย

๒.การปฏิบัติ

๓.ดูงาน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ด้วยตัวเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้นำชุมชน ทำให้มีการร่วมจัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอและจังหวัด โดยมีการเสนอและแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร เพื่อให้มีการสนับสนุน ข้อมูล ความรู้ รวมถึงวัสดุทางการเกษตรให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่มากที่สุด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีการประสานกับหน่วยงานในภาคีเพื่อบูรณาการจัดทำแผนราย ศพก. ร่วมกัน เกษตรและสหกรณ์จังหวัด สงขลา สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสงขลา ปศุสัตว์อำเภอนาทวี ประมงอำเภอนาทวี ชลประทานจังหวัดสงขลา การยางแห่งประเทศไทย สาขานาทวี และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การเป็นผู้นำชุมชน อยากให้ครอบครัวและเกษตรกรในพื้นที่ได้มีอาหารที่ปลอดภัยไว้บริโภค เนื่องจากคนในครอบครัวเป็นโรคภูมิแพ้ ทำให้อยากให้คนในครอบครัวได้รับอาหารที่ปลอดภัยมากที่สุด รวมถึงมีกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัวและเกษตรกรรายอื่น อีกทั้งสร้างรายได้ สร้างเครือข่าย ให้กับคนในชุมชน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

เป็นเหตุในการที่ไปซื้อออร์ระบบน้ำจากร้านขายวัสดุทางการเกษตร อยากให้ความรู้เพื่อกับคนในพื้นที่ และอยากประหยัดเวลาในการทำกิจกรรมทางการเกษตร ลดความกังวลในเรื่องของเวลา แรงงาน ทรัพยากร ตลอดจนความแม่นยำ ทำให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ระบบน้ำ timer มาใช้ในการจัดการด้านการเกษตร

การผสมเมล็ดพันธุ์เอง เช่น พักทองหอมใบเตย ที่มีลักษณะเฉพาะตัว

การใส่ปุ๋ยโดยดูลักษณะเฉพาะของต้นไม้

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

นำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการแปลง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนเพื่อให้ทนต่อโรคพืชและแมลง รวมถึงให้มีลักษณะเฉพาะตัวตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) พักทอง พื้นที่ปลูกจำนวน ๖๐ ตร.วา (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ทุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๗ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ผักยกแคร่ พื้นที่ปลูกจำนวน ๕๔ ตร.เมตร (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๐.....ชนิด ประกอบด้วย

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไข่ จำนวน ๕๐ รัง (ตัว)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....๔.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) พักทอง เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท/รุ่น

๑.๒) ทุเรียน เป็นเงิน ๕,๕๐๐ บาท/ไร่/ปี

๑.๓) ผักยกแคร่ เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ไร่/รุ่น

๑.๔) ไข่ เป็นเงิน ๘,๓๐๐ บาท

รวมต้นทุนการผลิต ๒๒,๘๐๐ บาท/ไร่

รายได้	ฟักทอง	ขายเมล็ดและผล	๙๐,๐๐๐ บาท/ปี
รายได้	ทุเรียน		๘,๐๐๐ บาท/ปี
รายได้	ฝักยักแคร่		๑๖,๐๐๐ บาท/ปี
รายได้	ผึ้ง		๕๐,๐๐๐ บาท/ปี (ถ้าทำจริงๆ) ๗,๕๐๐/ปี

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-...
เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ฝักยักแคร่ เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒,๕๐๐ บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การขายเมล็ดฟักทอง เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ

๑. ผลผลิตจากผึ้ง ๗,๕๐๐ บาท/ปี

๒. ทุเรียน ๘,๐๐๐ บาท/ปี

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๕,๕๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร เปิดตลาดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้นำสินค้าไปจำหน่าย ไปเปิดบูธกับหน่วยงานภายนอก สร้างงาน สร้างรายได้ให้เข้ากับเกษตรกรในชุมชน สร้างแนวคิดให้กับวัยรุ่นในชุมชน ให้มีความคิดริเริ่มในการทำการเกษตร

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การลดใช้พลาสติกในกลุ่ม

การใช้ระบบน้ำอัตโนมัติ ทำให้เกิดการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ประหยัดแรงงาน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การลดใช้พลาสติกในกลุ่ม

การใช้ระบบน้ำอัตโนมัติ ทำให้เกิดการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ประหยัดแรงงาน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ความรู้เรื่องทุเรียน พักทอง ผักยกแคร่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ประจำชุมชนและระดับอำเภอ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการขายสินค้าทางการเกษตรให้ได้ราคาที่เป็นธรรม

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ประจำชุมชนและระดับอำเภอ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีการนำความรู้ที่มีไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในชุมชน วสช. และดิงเยาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรทั้งในและต่างพื้นที่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายโดยคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกร พื้นที่ที่เหมาะสม และช่วยกระจายงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานกับเกษตรกรในอำเภอและนอกพื้นที่ เพื่อนำความรู้และข่าวสารต่างๆด้านการเกษตรมาประชาสัมพันธ์สู่เกษตรกรในพื้นที่ เป็นผู้ขับเคลื่อน EUDR ของอำเภอนาทวี

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
การเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ที่เป็นที่รู้จักของทั้งเกษตรกรในพื้นที่และต่างพื้นที่ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
และมีชื่อเสียงในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

การเป็นกำนันตำบลท่าประดู่ เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรของอำเภอนาทวี

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละพื้นที่ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ และศูนย์ฝึกอาชีพ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

งานทุกงานคือความท้าทาย ถ้าทำแล้วสำเร็จโดยไม่มีข้อปฏิเสธ เปลี่ยนข้อแก้ตัวเป็นข้อที่ต้องแก้ไขแทน
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสุธิดา ตระกูลกองโต เกษตรอำเภอนาทวี

นางสาวพรรณกร แซ่อึ้ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวนรีชา ประพรหม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

นายถาวร คงฉิม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง การสัมภาษณ์

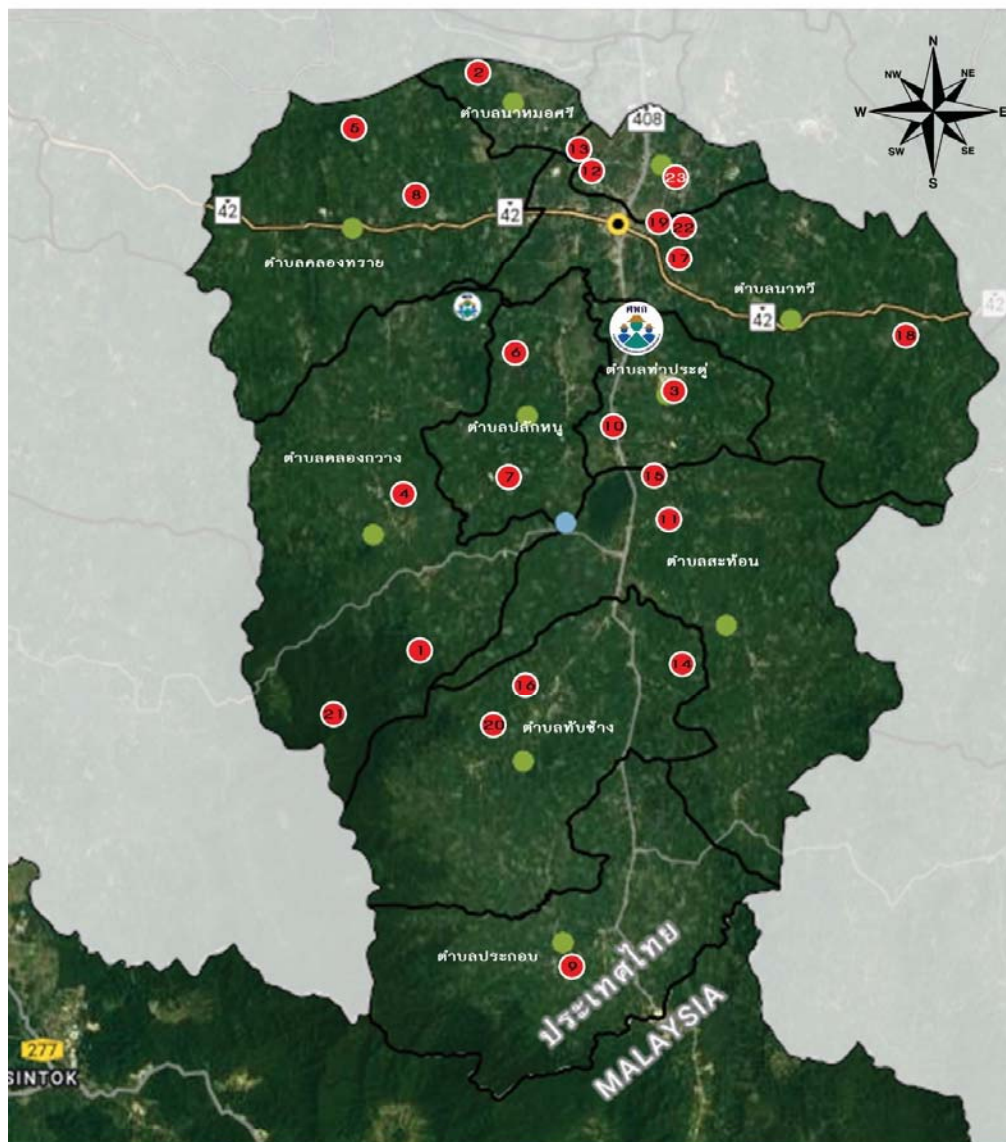
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. แบบสอบถามไม่เหมาะสม เป็นคำถามที่ซ้ำซ้อน

***หมายเหตุ

๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

[illegible]